

SFB Newsflash

Nr 3 - Juni 2009

September 2008, Het SFB neemt voor de tweede maal deel aan de Fortiviteiten. Zowel in de aanloop naar, als tijdens dit weekend, is het alle hens aan dek. De kampplaats voor overnachting van de deelnemers blijft gelijk, maar onze tentoonstelling daarentegen, verhuist deze keer naar binnenoever nr 01. Deze visplaats situeert zich in het

Vanavond vis op het menu.

rechter gedeelte van het keelfront en wordt gehuurd door een

bestuurslid van het SFB. Het is tevens de enige plaats met een directe doorgang naar het Fort zelf. In de kamer, een voormalige waszaal, wordt een infostand van onze vzw geplaatst en verder ingericht met allerlei militaria. Verder in deze gang wordt een cinema gebouwd waar we een filmpje afspelen met foto's van zowel hedendaagse

activiteiten als beelden uit de oude doos. Naar aanleiding van het bezoek van het filmteam uit de USA draaien we eveneens de trailer van de film "Polanski". Vooraan in de gang kan men een hulppost van het Rode Kruis bewonderen met daartegenover een zaaltje voor diegenen waarvoor alle hulp te laat kwam en enkel een gebed nog verlichting kan brengen. Ondertussen worden op het buitenterrein ook alle registers opengetrokken. Er is een kampplaats aan de oever inclusief kampvuurtje, of dan toch tenminste de rook. Er wordt een afweergeschut in stelling gebracht en er is zelfs een vaartuig voorzien voor het oppikken van gedropte goederen. Kortom, het SFB was er klaar voor en terwijl we uitkeken naar de eerste deelnemers van ons tenten- en old-timer kamp was het enkel nog duimen voor goede weersomstandigheden. En laat

het daar nu net fout gelopen zijn. Vrijdagavond nog worden de hemelsluizen al eens deftig opengetrokken : een aanloop naar wat nog komen moest. Ook zaterdag gaat het helemaal niet zoals gepland en moeten we noodgedwongen een deel van onze verzameling naar

Zijn laatste fortiviteiten ... RIP ...

binnen verhuizen. Niet enkel onze deelnemers blijven bij dit gure weer afwezig, ook de rommelmarkt valt letterlijk en figuurlijk in het water. Het is reeds zondagmiddag als de watergoden aan onze kant komen te staan en er geleidelijk aan een zonnestraal door het wolkendek breekt. We mogen dan toch nog een mooi aantal bezoekers ontvangen. Hoe dan ook is deze editie in alle opzichten leerrijk en geslaagd geweest en kunnen we stellen dat de Fortiviteiten voor alle partijen, zowel deelnemers als bezoekers, voor een groot deel staat of valt met de goodwill van onze weergoden. Op naar de volgende editie..... **4-5-6 september 2009,**

Zicht op de kampplaats. vanop de brug.

Luchtfoto van de kampplaats.

De troepenkamer als post voor het Rode Kruis.

overgebleven op privedomein van geschiedenisminnende eigenaars. Dave kent de buurt als zijn broekzak dus we gaan gelijk op onderzoek uit. Na een paar straten gaat de auto aan de kant en gaan we te voet verder, via een strook niemandsland tussen de privetuinen door. Uiteindelijk stuiten we inderdaad op een tweetal bunkers, verscholen tussen bomen en struiken. We maken

Het SFB-lokaal doet dienst als voorraadkamer.

Detailportret van kamp, inclusief verliefd koppelje.

In de nasleep van de medewerkersvergadering van de Fortiviteiten 2008 komen de her en der verspreide bunkers in de omgeving van het Fort ter sprake. De meesten zijn vrij goed zichtbaar in de omliggende velden, doch zijn er door de tijd heen verscheidene vernietigd voor de aanleg van straten en bijbehorende woonuitbreiding. Volgens Dave De Bondt,

g e e n
onbekende
medewerker
v a n d e
Fortiviteiten,
zijn er echter
nog een paar
exemplaren

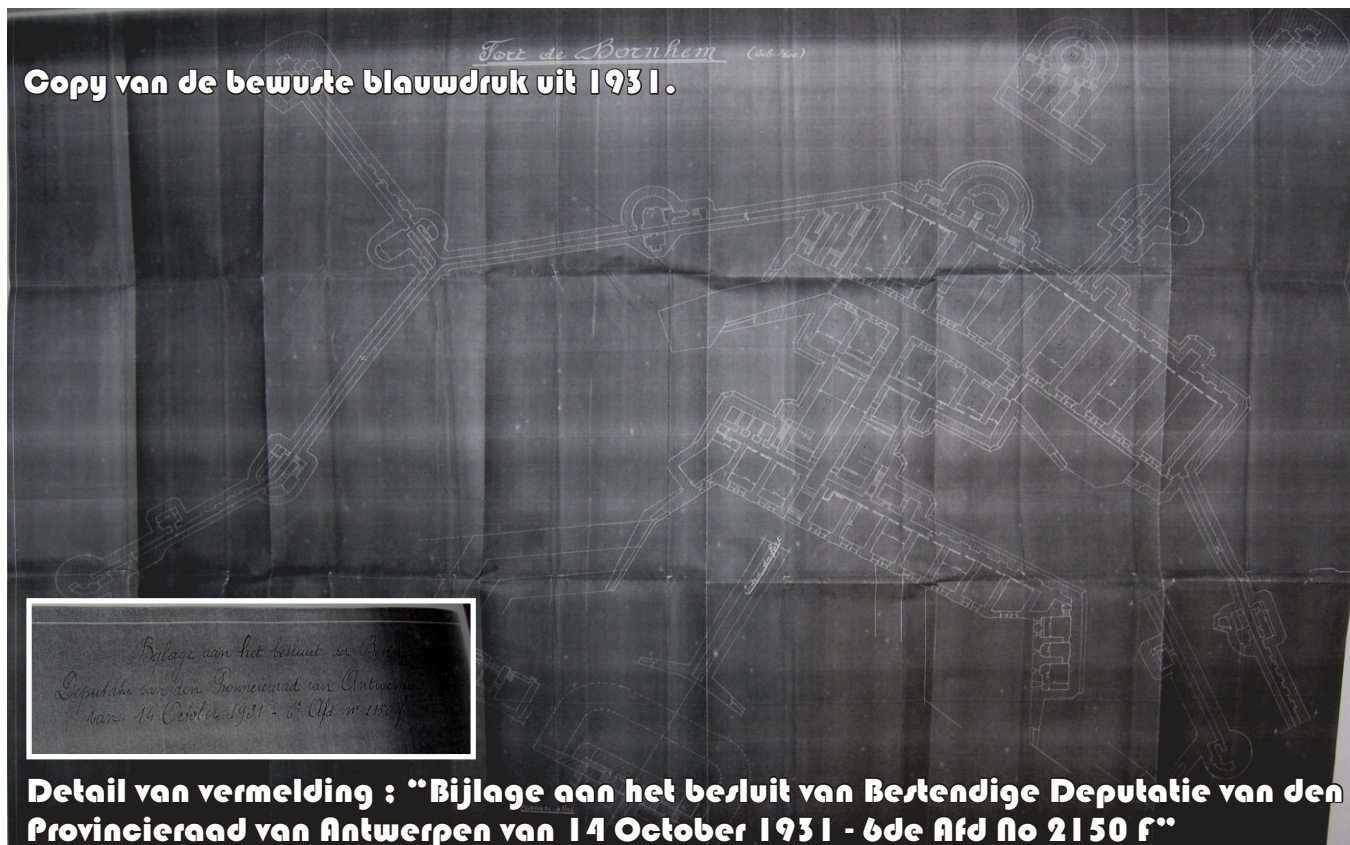
**Veel rook .. doch ..
Weinig vuur ...**

contact met de eigenaars en na een gemoedelijk gesprek en een eerste kijkje ter plaatse wordt er beslist om op een latere datum terug te keren om de bunkers in kwestie op de gevoelige plaat vast te leggen. Dit bezoek staat nog steeds op onze agenda en de resultaten zullen uiteraard in één van de volgende Newsflashes vermeld worden en tevens een plaatsje krijgen op de website.

**See You on
4-5-6 September
2009**

Copy van de bewuste blauwdruk uit 1931.

Detail van vermelding : "Bijlage aan het besluit van Bestendige Deputatie van den Provincieraad van Antwerpen van 14 October 1931 - 6de Afd No 2150 f"

Dat er ook vandaag de dag nog steeds aangename ontdekkingen gedaan worden is een feit, getuige hiervan onderstaand relaas.

Toen Herwig Mees van Natuurpunt in het archief van de gemeente Bornem aan het grasduinen was stootte hij op een blauwdruk met daarop een grondplan van het Fort van Bornem inclusief een datumvermelding. Hij bracht het SFB op de hoogte zodat we de mogelijkheid kregen om een kopij van dit plan te laten maken. Het oudste grondplan tot nu toe in ons bezit is gedateerd 1950, het nu ontdekte exemplaar is uit 1931. Het betreft een bijlage in een dossier dus de datum kan nog vroeger liggen.

De grootste bouwkundige verschillen blijken zich te situeren in de rechterkant van het keelfront, meer bepaald ter hoogte van de kolenkelder in de gang. De juiste reden van deze verschillende indelingen is nog niet achterhaald. Vast staat wel dat de uiteindelijke en huidige bouwindeling identiek is aan het plan uit 1952. Ook hier brengt verder onderzoek en tijd allicht raad.

Opmerkelijke verschillen in de indeling der kamers en gang van de rechtervleugel van het Keelfront.

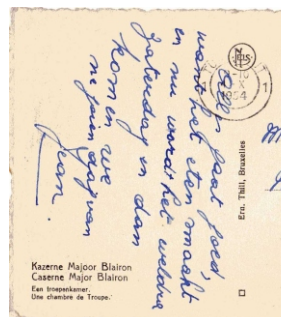
SFB en de Herdenking van het Glidermonument te Mariekerke.

Het is bekend dat burchten en kastelen door de eeuwen door steeds voedingsbodem geweest zijn voor allerlei verhalen, overgeleverd van de ene generatie op de andere, het ene al wat straffer en desnoods een beetje aangedikt dan het andere, wel nu, blijkbaar zijn ook forten daar onderhevig aan. Zo gaat er het verhaal van een zogenaamde “geheime” gang die het Fort zou verbinden met een bunker, in de nabijheid liggend, gesitueerd aan de buitenzijde van de walgracht. Verscheidene vissers van het eerste uur beweren dat ze er zelf ooit zijn doorgeworsteld : een lage smalle gang die doodliep tegen een zwaar hekwerk. Los van het feit dat vissers al eens straffe verhalen hebben is deze mythe toch vrij onwaarschijnlijk en wel om verscheidene redenen. Ten eerste zou zo'n gang een zeer zwakke schakel zijn in de verdedigingsstrategie van het Fort, ten tweede is het ook bouwkundig geen makkelijke opdracht. De gang zou dan immers onder het waterniveau van de walgracht moeten doorlopen om zodoende de andere kant te kunnen bereiken. Een meer aanneembare verklaring is dat deze zogeheten geheime doorgang een van de kanalen is waardoor verse lucht in het Fort werd gebracht. Deze gangen, zich bevindend op een lager niveau dan de gangen naar de saillants, zijn inderdaad smal, laag en staan reeds geruime tijd deels onder water. Hoewel dit kanalenstelsel vrij lang is en op een aantal plaatsen een hekwerk ter afsluiting bevat, bevinden alle mogelijke in en/of

uitgangen zich altijd binnen de grenzen van de walgracht. Ook onder de gang, die momenteel door het SFB wordt vrijgemaakt, de gang van Saillant IV, bevindt zich een degelijk luchtkanaal, een uitgelezen kans om onze theorie aan de praktijk te toetsen. Daar ook dit kanaal echter door de hoge waterstand onmogelijk te betreden is, hebben we in samenwerking met De Prins Johan, een trouw SFB-lid, een project op touw gezet. Johan heeft immers, buiten zijn interesse voor al wat militair is, al een jarenlange passie voor telegeleide vliegtuigen en aanverwanten. Samen zijn we dan ook gestart met de bouw van een aangepast vaartuig met daarop een mini filmcamera die ons in staat zal stellen dit gangenstelsel veilig te kunnen onderzoeken. Een project waarvan wij jullie zeker op de hoogte zullen houden in de toekomst...

Volgende keer in de SFB Newsflash;

- Laatste loodjes voor opening van de gang naar Saillant IV,
- Bezoek gidsen van Fort Kessel
- SFB en de Gliderherdenking te Mariekerke

Postkaart uit 1954 met foto van troepenkamer uit de kazern Majoor Blairon.

Nog een paar archieffoto's uit vervlogen en merkbaar betere tijden.